

Од Јагњећег руна до Бакље:
ПОРОДИЦА ЛАМПЕЛ – ЛАПИД

Радован Сремац

From *Lamb's fleece* to *Torch*:
FAMILY LAMPEL - LAPID

Radovan Sremac



АРХИВ ВОЈВОДИНЕ

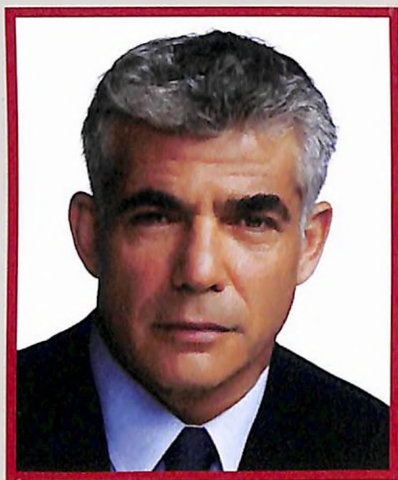
Архив Војводине / Archives of Vojvodina

Нови Сад / Novi Sad

2022.

Породица Лампел – Лapid

Међу југословенским усељеницима у новоосновани Израел налазио се читав низ знаменитих имена заслужних за изградњу савременог Израела, и то како у домену војске, тако и науке, културе, политике итд. Међу њима се налази и Тома Јосип Лapid (1931–2008), познати израелски политичар и новинар, који је рођен у Новом Саду као Тома Јосип Лампел. Његово име је поново дошло у жижу јавности ове године када је његов син Јaир Лapid именован за министра спољних послова Израела.



Јaир Лapid
Yair Lapid

Извор/Source: https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%88%D0%B0%D0%B8%D1%80_%D0%9B%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D0%B4#/media/%D0%94%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0:Ya%20ir_Lapid_-_portrait.jpg

Јеврејска породица Лампел потиче из Бачког Градишта (Bácsföldvár). Претпоставља се да је презиме Лампел, које носе ашкенаски Јевреји, настало од немачке речи *lammfelz* која значи јагњеће руно. У попису власника некретнина у Бачком Градишту 1828. године наводи се Јеврејин Менаше Лампл. То је за сада најстарији помен ове породице у месту. Менаше Лампл је у моменту пописа 1828. године био малолетно сироче и живео је сам у кући. Према доступним подацима, он је са супругом Матилдом имао синове Берната (1841) и Меира Мајера. Бернат Лампел се 5. јуна 1866. године оженио Росом Ротман из Суботице.

The Lampel-Lapid Family

Among the Yugoslav emigrants in newly established Israel there were a lot of prominent people who helped building modern Israel in the fields of army, science, culture, politics, etc. Toma Josip Lapid (1931-2008) is one of them. He was a well-known Israeli politician and a journalist who was born in Novi Sad as Toma Josip Lampel. His name was prominent in the public again this year when his son Yair Lapid was nominated for the minister of foreign affairs of Israel.



Јосеф Томи Лапид (Јосип Тома Лампел) као новинар-известилац на суђењу ратном злочинцу Адолфу Ајхману 1961. г.

Josef Tomi Lapid (Josip Toma Lampel) as a journalist-reporter at the trial of a war criminal Adolf Eichmann in 1961.

Извор/Source: https://en.wikipedia.org/wiki/Tommy_Lapid#/media/File:Tommy_Lapid_at_Eichman_trial1961.jpg

The Jewish family Lapid originates from Backo Gradiste (Bácsföldvár). It is supposed that the surname Lampel, which is known among Ashkenazi Jews, was derived from the German word *lampelz* which means lamb's fleece. In the list of the property owners in Backo Gradiste in 1828 there is a Jewish name Menashe Lampl. So far it is the oldest mentioning of this family in this place. At the time of

making this list in 1828, Menashe Lampl was a minor orphan and lived alone in the house. According to the available data, he and his wife Matilda had sons Bernat (1841) and Meir Mayer. Bernat Lampel married Rosa Rotman from Subotica on 5th June, 1866.

Породица Лампел – Лapid

Меир Мајер Лампел (некад уписан као Мор), чукунде-да израелског министра Јаира Лапида, са супругом Розом рођеном Бергел имао је синове Миксу (1860), Пала (1863), Јосефа (1868) и Александра (1882).

Микса Лампел се преселио у Чуруг и тамо се оженио 15. септембра 1886. године са Емом Милер из Старог Бечеја. Преминуо је у Чуругу 31. јануара 1893. године.

Пал Лампел се оженио 22. фебруара 1894. године са удовицом свог брата Миксе, Емом Лампел рођеном Милер. Пал и Ема су имали Миксу (Чуруг, 1893 – Чуруг, 8.1.1942) и Фрању (Чуруг, 1898 – концентрациони логор, март 1945). Ема Лампел је убијена са сином и другим члановима породице јануара 1942. године у Чуругу.

Александар Лампел се преселио у Чуруг где је страдао 2. јануара 1942. године са супругом Розом рођеном Клајн. Имали су ћерку Магдалену удату Вајс (1912–1944) такође страдалу у рату.

Јосеф Лампел се оженио Хермином Ледерер, ћерком Јосифа и Росалије из суседног Чуруга. Породица Ледерер се доселила у Чуруг вероватно средином 19. века. Јосиф Ледерер и Росалија Шајнбергер су имали Александра (10.10.1875), Хермину (16.5.1877), Јене (7.6.1884) и Арпада (15.7.1892). Александар Ледерер се са супругом Ризом рођеном Грос преселио у Нови Сад где им је рођен син Јанош Јован (1917). Сво троје је страдало у Холокаусту. Јене се такође преселио у Нови Сад где је са супругом Ленком рођеном Шварц добио ћерку Веру (1922). Арпад Ледерер је са супругом Росом Хиршел такође страдао у Холокаусту.

The Lampel-Lapid Family

M Meir Mayer Lampel (sometimes his name was stated as Mor), a great-grandfather of the Israeli minister Yair Lapid, with his wife Roza born as Bergel, had sons Miksa (1860), Pal (1863), Josef (1868) and Aleksandar (1882).

Miksa Lampel moved to Curug and married there on 15th September, 1886 to Ema Müller from Old Becej. He died in Curug on 31st January, 1893.

Pal Lampel married his brother's Miksa' widow, Ema Lampel born Müller, on 22nd February, 1894. Pal and Ema had a son Miksa (Curug, 1893 - Curug, 8th January, 1942) and Franjo (Curug, 1898 - a concentration camp, March 1945). Ema Lampel, her son and other family members were killed in Curug in January 1942.

Aleksandar Lampel moved to Curug where he was killed on 2nd January, 1942 with his wife Roza, born Klein. They had a daughter Magdalena, married name Weiss (1912-1944), who was also killed during the war.

Josef Lampel married Hermina Lederer, a daughter of Josif and Rosalia from nearby Curug. The family Lederer moved to Curug probably in the middle of 19th century. Josif Lederer and Rosalia Scheinberger had Aleksandar (10th October, 1875), Hermina (16th May, 1877), Jene (7th June, 1884) and Arpad (15th July, 1892). Aleksandar Lederer with his wife Riza, born Gross, moved to Novi Sad where they got a son Janos Jovan (1917). They were all killed in the Holocaust. Jene also moved to Novi Sad where he and his wife Lenka, born Schwarz, got a daughter Vera (1922). Arpad Lederer and his wife Rosa Hirschel were also killed in Holocaust.



Özv. Léderer Józsefné sz. Schramberger Rozália úgy a maga, valamint alóliroftak nevében fájdalomtól meglötr szivvel tudatja, hogy a szerető férj, legjobb apa, illetve hű nagyapa

Léderer József

életének 67. évében folyó hó 22 én délután 3 óraker hosszas szenvedés után elhunyt.

A megboldogult hűl feteinei március hó 24-én vasárnap déle 11 óraker fognak a gyászhabból az izraelita temetőben örök nyugalomra helyezettetni.

Csurog, 1918 március 22-én.

Aldás és béke lengjen porai felett!

Both Jakabné

Utkovitz Mária

Lampel Józsefné

Léderer Sándor

Léderer Jenő

Léderer Árpád hadnagy,

gyermekor.

Both Jakabb

Lipkovitz Mór

Lampel József

vejel,

Léderer Sándorné

szül. Gross Iliza

anyja

Both Győző hadnagy,

Both Árpád

Both Irén

Lampel Béla hadnagy,

Lampel Pál

Lampel László

Lipkovitz József hadnagy,

Léderer Jancsi

gyermekor.

Осмертница Јосефа Ледерера из Чуруга, старца Јосефа Лампела и чукундеде Јаира Лапида

Orbituary of Josef Lederer from Curug, the father-in-law of Josef Lampel and the grand-grandfather of Yair Lapid.

The Lampel-Lapid Family

У складу са тадашњим обичајима, Јосеф Лампел се након венчања преселио код супруге у Чуруг где су им рођени синови Макс (1895) и Бела (1898). Породица се потом сели у Нови Сад где су им рођена још два сина: Пал (1900) и Ласло Ладислав (1903). Пал се оженио 30. септембра 1929. године са Ержебет Вираг из Вршца, а Ласло 5. октобра 1930. године Илонком из познате новосадске јеврејске породице Касавиц.

In accordance to the customs of that time, after he got married Josef Lampel moved to his wife's house in Curug where his sons Maks (1895) and Bela (1898) were born. Then the family moved to Novi Sad where they got two more sons: Pal (1900) and Laslo Ladislav (1903). Pal got married on 30th September, 1929 to Erzebet Virag from Vrsac, and Laslo on 5th October, 1930 to Ilonka from the well-known Novi Sad Jewish family Kassavic.

6	4	feb	h 8. feb put	Lampel Josif	da - - . . . 64 .	Novi Sad B. Gradite .Novi Sad	-	Lepena Merrin	Petra Kadic 17
---	---	-----	--------------------	-----------------	-------------------	-------------------------------------	---	------------------	-------------------

6	4	feb	h 8. feb put	Lampel Josif	da - - . . . 64 .	Novi Sad B. Gradite Novi Sad			
---	---	-----	--------------------	-----------------	-------------------	------------------------------------	--	--	--

Уписана смрт Јосефа (Јосипа) Лампела, 4. фебруар 1931. г.

The date of death of Josif (Josip) Lampel, 4th February, 1931.

Породица Лампел – Лapid

Јосеф Лампел је преминуо у Новом Саду 4. фебруара 1931. године, док је Хермина Лампел убијена у Аушвицу 1944. године. У изборном списку Јеврејске општине у Новом Саду из 1933. године наведени су удовица Јосипа Лампела, затим др Бела Лампел, Ладислав Лампел и Павле (Пал) Лампел.

Јosef Lampel died in Novi Sad on 4th February, 1931 while Hermina Lampel was killed in Aushwitz in 1944. In the election list of Jewish community in Novi Sad from 1933 there are the names of the widow of Josip Lampel, then dr Bela Lampel, Ladislav Lampel and Pavle (Pal) Lampel.

Гроб породице Лампел
на јеврејском гробљу у Новом Саду

Lampel family tomb
at the Jewish cemetery in Novi Sad.

Фото: Маријан Кубик
Photo: Marijan Kubik



The Lampel-Lapid Family

Новосадски адвокат др Бела Лампел (Чуруг, 5.8.1898 – логор Ебенсе, 1945) оженио се са Каталин Бирман из Будимпеште са којом је, према сачуваним подацима, имао само сина Јосипа Тому (Нови Сад, 27.12.1931 – Тел Авив, 2008). Др Лампел је 1941. године од стране мађарске окупационе полиције одведен у логор и тамо убијен. Јосип Тома је завршио јеврејску основну школу у Новом Саду коју је похађао од 1937. до 1941. године када је његово школовање прекинуо рат.

Josef Lampel married Hermina Lederer, the daughter of Josif and Rosalia from neighboring Curug. The Lederer family moved to Curug probably in the middle of the 19th century. Joseph Lederer and Rosalia Scheinberger had Alexander (October 10, 1875), Hermione (May 16, 1877), Jena (June 7, 1884) and Arpad (July 15, 1892). Aleksandar Lederer and his wife Riza, born Gross, moved to Novi Sad, where their son Janos Jovan (1917) was born. All three were killed in the Holocaust. Jene also moved to Novi Sad, where he and his wife Lenka, born Schwartz, had a daughter, Vera (1922). Arpad Lederer and his wife Ross Hirschel also died in the Holocaust.



Др Бела Лампел

Dr Bela Lampel

Извор/Source: <https://yvng.yad-vashem.org/nameDetails.html?language=en&itemId=3979132&ind=2>

Породица Лампел – Лapid

Након што су преживели ужасе рата, Тома Јосип Лампел се са мајком Каталин одселио за Израел 1948. године, где је променио име у Јосеф Томи Лapid. Реч *lapid* на јеврејском значи бакља. У Израелу је постао политичар и новинар. председавао је бордом директора Меморијалног центра *Јад Вашем*. Преминуо је 1. јуна 2008. године у Тел Авиву. Данас једна улица у Ветернику носи име Томија Јосефа Лapidа.

After they survived the horrors of the war, Toma Josip Lampel and his mother Katalin moved to Israel in 1948, where he changed his name to Josef Tomi Lapid. The word *lapid* in Hebrew means a *torch*. In Israel he became a politician and a journalist. He was the president of the board of directors of the Memorial centre *Yad Vashem*. He died in Tel Aviv on 1st June, 2008. Today a street in Veternik is named after Tomi Josef Lapid.

שנה
Evszám 1931

SZÜLETÉSI

Folyó szám	הולדת A születés hava és napja	A gyermek neve	Neme		Állapota	A gyermek szülei		Az apja születé helye	Az anya születé helye	A szülők lakása, hely, utca és házszám	
			fi	nő		törvényes	törvénytelen				Az atya vezeték- és mellékeve, állása vagy fog- lakozása
24	27. dec.	Josip Toma 907	da	-	da	-	Dr. - Lampel Bela ¹⁸⁸⁸ admiral	Birman Katalin 1888	Cserny	Buda- pešt	Novi Sad Mag. uca 76

Уписано рођење Јосипа Томе Лампела, 27. децембар 1931. г.

The date of birth of Josip Toma Lampel, 27th December, 1931.

Јеврејско гробље у Новом Саду



Jewish cemetery in Novi Sad





מרכז סאל ואן גלדר
מרכז סאל ואן גלדר
מרכז סאל ואן גלדר

המזכירות
האקדמית
מרכז סאל ואן גלדר

מערך הספריות
והמידע
אוניברסיטת בר-אילן

אירוע לציון 80 שנים לטבח היהודים והסרבים בדרום באצ'קה-סרביה. ארכיון וויבודינה סרביה ואוניברסיטת בר-אילן ישראל, מתכבדים להזמין אתכם לאירוע השקת הספר אודות גירוש יהודי באצ'קה ב-1944 במהדורתו האנגלית

פתיחה והנחייה:

ד"ר **אולגה גולדין**, מנהלת מערך הספריות והמידע, אוניברסיטת בר-אילן

הדלקת נר זכרון:

הרב **שלמה שפר**, רב הקמפוס

דברי ברכה:

פרופ' משה לוינשטיין, המשנה לנשיא, אוניברסיטת בר-אילן
מר יאיר לפיד, שר החוץ, ממשלת ישראל

גב' שולמית לפיד, סופרת

ד"ר **בבושה קוזמנוביץ'**, מנהל ארכיון וויבודינה סרביה

ד"ר **יעל ריצלר-פרידמן**, מ"מ המנהלת הפדגוגית, בית הספר הבין-לאומי להוראת השואה, יד ושם

מר אלכסנדר ניקוליץ', קונסול כבוד של סרביה בישראל

דיון:

פרופ' יהודה באואר (אמריטוס), המכון ליהדות וזמנו, האוניברסיטה העברית בירושלים

מר' אלכסנדר בורסאץ', עורך הספר, ארכיון וויבודינה סרביה

פרופ' זהבית גרוס, ראש מרכז סאל ואן גלדר להוראת ספרות השואה ומחקרה, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן

דברי סיכום:

ד"ר **יואל רפל**, המכון לחקר השואה, אוניברסיטת בר-אילן

אתחנתאות מוזיקליות
גב' **מרינה טושיץ'**

Deportation of the Jews of Bačka in 1944, Novi Sad 2021

יום חמישי | י"ח בשבט

20.01.22 | 15:30

אולם התערוכות על שם

נעמי ואיזי ליבלר,

מערך הספריות והמידע,

בניין 401

הענקת אות ההוקרה מטעם מרכז סאל ואן גילדר לארכיון וויבודינה על-ידי פרופ' זהבית גרוס, מרכז ואן סאל גילדר וד"ר רחל שלי לוי-דרומר, המזכיר האקדמי, אוניברסיטת בר-אילן

Радован Сремац
Од Јагњећег руна до Бакље: Породица
Лампел – Лapid

Издавач

Архив Војводине, Нови Сад
www.arhivvojvodine.org.rs

За издавача

Др Небојша Кузмановић

Главни и одговорни уредник

Др Небојша Кузмановић

Превод на енглески језик и лектура

Мр Јелена Томашевић

Прелом

Татјана Цавнић

Фотографије

Владимир Мучибабић

Штампа

ARTPRINT MEDIA, Нови Сад

Тираж

300 примерака

ISBN 978-86-81930-54-0

2022.

Радован Сремац
From Lamb's fleece to Torch: Family
Lampel - Lapid

Publishers

The Archives of Vojvodina, Novi Sad
www.arhivvojvodine.org.rs

On Behalf of the Publisher

Nebojša Kuzmanović, Ph.D.

Editor in chief

Nebojša Kuzmanović, Ph.D.

English translation and proofreading

Jelena Tomašević, M.Sc.

Formating

Tatjana Cavnici

Photos by

Vladimir Mučibabić

Print

ARTPRINT MEDIA, Novi Sad

Print Run

300 copies

ISBN 978-86-81930-54-0

2022.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

929.52LAMPEL(083.824)

СРЕМАЦ, Радован, 1982-

Од Јагњећег руна до Бакље : породица Лампел - Лapid = From Lamb's
fleece to Torch : family Lampel - Lapid / Радован Сремац. - Нови Сад :
Архив Војводине, 2022 (Нови Сад : Artprint media). - 16 стр. : илустр. ;
20 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300.

ISBN 978-86-81930-54-0

а) Лампел (породица) -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 55605001



У организацији Бар Илан универзитета из Израела и Почасног конзула Србије у Израелу г. Александра Николића организована је 20. јануара 2022. године свечана промоција књиге "Депортација бачких Јевреја 1944. године, коју је на српском и на енглеском језику објавио "Архив Војводине" из Новог Сада, Србија. Као посебан допринос овој промоцији сматрали смо да је примерено да објавимо и ову публикацију о истакнутој српској и јеврејској породици Лампел/Лапид. Ова породица је парадигма и симбол јеврејске марљивости, истрајности, успешности, али и вековног страдања. Поред тога Лампели/Лапиди су увек били у пријатељским односима са Србима Бачке, Новог Сада и Србије. Наш град им се одужио давањем имена Томислава Јосефа Лапида једној улици у Новом Саду. Наша, српска и јеврејска, прошлост која је бремени тешкоћама и страдањем треба да нам послужи као упориште за бољу и светлију будућност. У том смислу Архив Војводине, као установа која чува памћење људи и народа, стоји свим људима на располагању.

У Новом Саду, о Божићу 2022.

Директор Архива Војводине
Др Небојша Кузмановић

Organized by the Bar-Ilan University in Israel and the Honorary Consul of Serbia in Israel Mr. Aleksandar Nikolić, a promotion for the "Deportation of the Jews of Bačka in 1944" book, which was published in Serbian and English by the "Archives of Vojvodina" from Novi Sad, Serbia, will be held on the 20th of January 2022. As a special contribution to this promotion, we believe that it would be appropriate to publish this brochure concerning the famous Jewish family Lampel/Lapid. This family is a paradigm and symbol of Jewish diligence, perseverance, success and centuries-long persecution. Apart from that, the Lampels/Lapids were always on friendly terms with the Serbs of Bačka, Novi Sad and Serbia. Our city has returned the favor by naming a street in Novi Sad after Tomislav Josef Lapid. Our Serbian and Jewish past, that is filled with hardships and persecution, should be used as the basis for a better and brighter future. In that sense the Archives of Vojvodina, as an institution that protects the memories of individuals and people, is open for everyone.

In Novi Sad, on Orthodox Christmas 2022

Director of the Archives of Vojvodina
Dr. Nebojša Kuzmanović

